

Asia: VN/33767/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä lausuntopyyntöstä, joka käsittelee luonnosta valtioneuvoston asetukseksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä.

Muutokset liittyvät säännöksiin koskien lyijyn ja sen epäorgaanisten yhdisteiden sitovia ilmapitoisuuden raja-arvoa ja biologista raja-arvoa. Lisäksi di-isosyanaattien sitovia raja-arvoja muutettaisiin niiden yhdenmukaistamiseksi samoille aineille asetettujen haitallisiksi tunnettujen pitoisuuksien (HTP-arvot) kanssa. Taustalla ovat näitä aineita koskevat ns. syöpädirektiivin ja kemikaalidirektiivin muutokset, jotka velvoittavat myös Suomea ja edellyttävät vastaavien muutoksien toteuttamista kansallisissa työturvallisuussäädöksissä.

SAK luonnollisesti kannattaa näitä muutoksia ja Suomen aktiivista osallistumista Euroopan Unionin työturvallisuussäädöksien kehittämistyöhön. Jotta uudistettujen raja-arvojen toimeenpano työpaikoilla tapahtuu tehokkaasti, on tärkeätä tiedottaa ja kouluttaa muutoksista niin työpaikan osapuolia kuin työsuojelun ja työterveyden ammattilaisia. Tärkeätä on myös turvata riittävä resurssointi hallinnollisten muutoksien keskellä oleville työsuojeluvalvonnan virkamiehille, jotta valvontatoimi osaltaan varmistaa uusittujen säädöksien implementointia.

Raja-arvojen toimeenpanoon liittyy siirtymäaikoja, jotka ovat hyväksyttävissä. Samanaikaisesti on kuitenkin syytä huomioida, ettei lyijyaltistukselle ole täysin turvallista kynnsarvoa. Näin ollen tulee aina pyrkiä mahdollisimman alhaisiin pitoisuuksiin työpaikoilla sekä mahdollisimman vähäiseen altistumiseen. On arvioitu, että lyijylle altistuvia työntekijöitä olisi Suomessa n. 5000 ja Euroopan Unionin alueella n. 100 000.

Erityisen tärkeätä on suojella mahdollisesti lyijylle tai lyijy-yhdisteille altistuvia työntekijöitä, jotka saattavat tulla raskaaksi. Näillä työpaikoilla huolellinen riskinarviointi, tarvittavien työhygieenisten mittauksien suorittaminen, työntekijöiden neuvonta ja ohjaus sekä kattavien työterveyshuoltopalvelujen ja tarvittaessa biomonitoroinnin suorittaminen on varmistettava. Samanaikaisesti on kuitenkin huomioitava myös asianmukainen työntekijöiden yksityisyyden suoja, sukupuolten moninaisuuteen liittyvät näkökohdat työsuojelutoimissa sekä naispuoliset työntekijät, jotka eivät voi tulla raskaaksi.

SAK kiittää sosiaali- ja terveysministeriötä sekä kansallisesta valmistelutyöstä, jota on tehty ministeriön työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan kolmikantaisessa HTP-jaostossa, että eurooppalaisesta valmistelutyöstä neuvoa-antavassa komiteassa ja sen työryhmissä.

Latvatalo Eveliina
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry - Työehdot-osasto
asiantuntijalääkäri Riitta Työläjärvi